

Dupliek

Het onderzoeken van autobiografisch materiaal heeft niets met secundaire analyse te maken

Henk Koerten*

In zijn repleik gebruikt Fred Wester het boek *The Polish peasant in Europe and America* (1918) als lichtend voorbeeld hoe je als onderzoeker om moet gaan met autobiografisch onderzoeksmateriaal dat toevallig beschikbaar komt. Het pionierswerk van Thomas en Znaniecki bewijst dat deze manier van werken verre van nieuw is. Met een zorgvuldige analyse van materiaal op basis van correspondentie tussen emigranten en hun achterblijvers leveren zij bruikbare kennis over migratie en etniciteit. Fred Wester benadrukt met dit voorbeeld dat het in het project 'Wat veteranen vertellen' gaat om zorgvuldige analyse, of zoals hij het noemt: het zorgvuldig zeven en wassen van autobiografisch materiaal.

Het besproken boek laat goed zien dat aan een dergelijk analyseproces nogal wat haken en ogen zitten. De auteurs laten in hun bijdragen duidelijk hun onwennigheid blijken omdat ze het contact met het veld missen, iets wat in hun onderzoekspraktijk kennelijk normaal is. Dat we door dit boek een kijkje in de keuken kunnen nemen en kunnen leren van de omgang met dit type onderzoeksdata is winst. Dankzij de heldere structuur en betoogtrant krijgen we inzicht in wat er goed gaat, maar ook in wat minder goed gaat of zelfs geen resultaat oplevert.

De verschillende bijdragen laten zien dat de omgang met dit soort onderzoeksmateriaal meer methodologische diepgang behoeft. Het loont dan ook zeker de moeite om in dit verband verder te kijken dan de ietwat ongemakkelijke constatering in de inleiding dat we hier te maken hebben met een vorm van secundaire analyse. Fred Wester corrigeert in zijn repleik op elegante wijze de verwarring die hij hiermee oproept. Hij neemt met zoveel woorden afstand van het idee van secundaire analyse en probeert met iets beters te komen. Door het voorbeeld van *The Polish peasant in Europe and America* te introduceren geeft hij aan dat we de in dit project verzamelde interviews als autobiografisch materiaal moeten beschouwen, net zoals Thomas en Znaniecki dat eerder deden met brieven. Daarmee is dit materiaal niet als het resultaat van eerder uitgevoerd onderzoek te beschouwen, maar als verse onderzoeksdata die de eerste analyse nog moeten ondergaan.

Onderzoek is nooit af, zo stelt Fred Wester in zijn repleik. Dit geldt daardoor ook onverkort voor de ontwikkeling van methoden. Om dit type onderzoek de nodige scherpte te geven heb ik in mijn recensie ervoor gepleit bij dit type onderzoek te spreken van meervoudige analyse, bij gebrek aan een betere term. In zijn repleik

* Dr. Henk Koerten is als docent verbonden aan de faculteit Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit. Hij is in 2011 aan de TU Delft gepromoveerd op het proefschrift *Taming technology; the narrative anchor reconciling time, territory and technology in geoinformation infrastructures*. E-mail: h.koerten@vu.nl.

wekt Fred Wester de indruk een dergelijk onderscheid minder belangrijk te vinden, maar door met het voorbeeld van *The Polish peasant in Europe and America* op de proppen te komt hij hier impliciet toch weer op terug. De vraag hoe dat dan zou moeten, blijft vervolgens onbeantwoord. Ik daag Fred en zijn collega-redacteuren uit het concept van meervoudige analyse nader uit te werken, desnoods door met een alternatief te komen, om daarmee dit type onderzoek methodologisch op de kaart te zetten en scherpte te geven. Hun boek heeft daarvoor in ieder geval een goede basis gelegd.

Literatuur

Thomas, W.I. & Znaniecki, F. (1918). *The Polish peasant in Europe and America: monograph of an immigrant group*. Boston: Badger.